

הוצאת תבונות מכללת הרצוג

סקירת המאמרים המתפרסמים בגיליון זה:

כפי שייעדנו בגיליון הקודם, מציין הגיליון הנוכחי של 'נטועים' את התרחבות עיסוקו של הביטאון למגוון תחומיה של תורה שבעל פה. תקותנו שפגישתו של בית המדרש עם העשייה המחקרית תוסיף נדבכים חדשים של הבנה והעמקה במקורותינו, להגדיל תורה ולהאדירה.

א' קרומביין בוחן את עמדתו של רבנו מנחם המאירי בשאלה מהו העיקר בקיום המצווה - ביצוע מעשי לפי דרישות ההלכה או כוונת הלב. על סמך בחינת מספר מקומות בכתביו טוען המחבר שגישת המאירי בסוגיה זו היא רבגונית. לבטי המאירי בשאלה זו מתוארים במאמר על רקע מקורות בספרות חז"ל, וקשריו הרוחניים של המאירי לתורת הרמב"ם.

צ' שטמפפר עוסק במשנה הידועה הקובעת כי מטמאים היו את הכוהן לפני שרפת הפרה האדומה (פרה פ"ג מ"ז). ההבנה הרגילה של משנה זו יוצרת קשיים רבים. המחבר בוחן את הפירושים השונים לאור מקורות חז"ל ולאור מגילות מדבר יהודה, ומציע אפשרות פירוש חדשה למשנה.

ע' פוקס בודק את הנוסחים של משנת בבא בתרא פ"ד מ"ג, העוסקת בשאלה אילו מחפצי הבית נמכרים יחד עם הבית. המחבר דן בשאלה האם הנוסחים השונים נוצרו עקב הבדלי מציאות בין בתים שונים או מסיבות של פרשנות ופסיקת הלכה.

מ' סבתו חושף את מציאותה של מילה פרסית - 'ארזג' - בתלמוד הבבלי, ומתוך כך הוא מאיר את סוגיית סנהדרין מו"ב באור חדש.

י' רוזנברג עוסק בסדרת המימרות של ר' שמואל בר נחמני בשם ר' יונתן "כל האומר פלוני חטא אינו אלא טועה" המופיעות בשבת נה-נו. מתוך כך שהוא עומד על תבנית קבועה במימרות אלה הוא מציע להבין אותן לא כאפולוגטיקה אלא כבעלות מסר חינוכי.

י' גנק מציע כי דברי רבן גמליאל בעניין אמירת 'פסח מצה ומרור' בפסחים פ"י מ"ה כוללים גם את ההסברים למצוות אלה המופיעים בהמשך המשנה, ולאור זאת הוא פותר את אי ההתאמה בין שני חלקי המשנה. כמו כן מציע המחבר לראות את סדרן של משניות פרק עשירי בפסחים כנסמכות על סדר הפסוקים כתורה.

א' שטולברג בוחן את הנוסחים השונים של שטרות 'מתנתא טמירתא' בתקופת הגאונים והראשונים, ומראה את התלות של נוסחים אלה בסוגיית התלמוד הבבלי.

הוצאת תבונות מכללת הרצוג

א' קאופמן מעיר על כמה דוגמות שבהן נחשפת דייקנותו של הסופר של כתב היד קיימברידג' של המשנה.

מדורו הקבוע של א' וולפיש הסוקר מאמרים בענייני משנה חותם את הגיליון.

* * *

מערכת 'נטועים' אבלה, יחד עם שוחרי תורה בכל אתר, על פטירתו של איש האשכולות, הרב פרופ' יצחק אשר טברסקי ז"ל. גדולתו של פרופ' טברסקי כחוקר הייתה למופת אך בשורש הישגיו המחקריים ניצבה דמותו של התלמיד חכם הקלאסי, שחייו היו קודש להרבצת תורה ולהזדרכת רבים בנתיביה.

תהא נפשו צרורה בצרור החיים.

המערכת

נטועים ד (כסלו תשנ"ח)

8

www.herzog.ac.il